

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **APB-PLZEŇ, a.s.**, se sídlem Losiná 303, proti žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2019, č. j. 3213/DS/18-2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 8. 2019, č. j. 57 A 33/2019 – 42,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 1. 2019, č. j. 3213/DS/18-2 (dále jen „napadené rozhodnutí“) bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Karlovy Vary (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 8. 10. 2018, č. j. 15562/OD-P/18 (dále jen „prvostupňové správní rozhodnutí“), jímž byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“). Toho se dopustila tím, že dne 6. 3. 2018 v době kolem 9:00 hodin na silnici I/6 během přepravy provozovala jízdní soupravu skládající se z motorového vozidla

tov. zn. Mercedes, RZ X, a přípojného vozidla tov. zn. Nooteboom, RZ X, přičemž při nízkorychlostním vážení bylo zjištěno nedodržení podmínek rozhodnutí Ministerstva dopravy, odboru pozemních komunikací, ze dne 4. 12. 2017, č. j. 16419, vydaného podle § 25 odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích (dále jen „rozhodnutí Ministerstva dopravy“). Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 240 000 Kč a dále povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhala jeho zrušení. Namítala nesprávnost hodnocení provedených důkazů a následného právního posouzení spočívajícího v nezohlednění skutečnosti, že z její strany byly naplněny liberační důvody ve smyslu § 21 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v rozhodném znění (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“); měla za to, že se své odpovědnosti za přestupek zprostila, neboť vynaložila veškeré úsilí, které od ní bylo možné požadovat, aby jeho spáchání zabránila. Zdůraznila, že její vztah s jednotlivými řidiči provádějícími pro ni přepravu jízdními soupravami je vztahem pracovněprávním; může proto zajišťovat dodržování jim ukládaných povinností pouze nastavením takových mechanismů, které jsou zcela v souladu s pracovněprávními předpisy. Skutečnost, že tyto preventivní mechanismy nastavila, přitom doložila již správním orgánům; poukázala především na články vnitřní směrnice pro své zaměstnance vztahující se k povinnosti zkontrolovat, zda hmotnost nákladu nepřevyšuje hmotnost, která je uvedena v povolení vydaném pro přepravu daného nákladu. Žalobkyně byla také přesvědčena o existenci důvodů pro snížení uložené pokuty.

Rozsudek krajského soudu

[3] Krajský soud rozsudkem ze dne 26. 8. 2019, č. j. 57 A 33/2019 – 42 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu zamítl. Předdeslal, že naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 42b odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích nebylo žalobkyní vůbec zpochybňováno. Obecně konstatoval, že liberační důvody jsou určeny pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, jelikož představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti; jsou nástrojem, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 As 195/2018 - 27). Pachatel přestupku se však své odpovědnosti za porušení právních předpisů nemůže zbavit odkazem na to, že jeho zaměstnanec pochybil, neboť neuposlechl jeho pokynů (srov. rozsudky NSS ze dne 15. 6. 2004, č. j. 4 As 4/2003 - 74, či ze dne 22. 1. 2007, č. j. 2 As 24/2006 – 57). Věcně přitom vyšel z judikatury správních soudů, dle níž platí, že pokud pachatel přestupku smluvním ujednáním uloží uživateli jím provozovaného nákladního vozu dodržovat povinnosti stanovené zákonem, nelze to považovat za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 As 299/2018 - 31); skutečnost, zda řidiči dodržovali pokyny z proškolení, nemůže být liberačním důvodem dle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 5. 2015, č. j. 30 A 42/2014 - 47); skutečnost, že pachatel přestupku řádně a pravidelně školí své zaměstnance (řidiče), nelze hodnotit jako vynaložení veškerého úsilí, které by na pachateli bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil (srov. rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 8. 2014, č. j. 57 A 34/2013 - 51, či ze dne 25. 11. 2014, č. j. 57 A 44/2013 – 48); řádné a pravidelné školení řidičů je nutno

pokračování

považovat za samozřejmou povinnost provozovatele vozidel, kterou nelze hodnotit jako vynaložení veškerého úsilí dle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 As 10/2015 – 27).

[4] Krajský soud shrnul, že žalobkyně jí tvrzenou existenci liberačního důvodu spatřovala v nemožnosti plnit své zákonné povinnosti bez součinnosti zaměstnaných řidičů; o nutnosti dodržovat tyto povinnosti je přitom poučila na školení a zavázala je k tomu vnitřním předpisem, přičemž za jejich neplnění mohli být sankcionováni. Naznal však (s ohledem na výše uvedenou judikaturu), že tyto skutečnosti nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možné po žalobkyni požadovat, protože nemohou být liberačním důvodem. Správní orgány tedy postupovaly správně, pokud dospěly k závěru, že se žalobkyně své odpovědnosti za přestupek zprostit nemohla; rozhodnutí žalovaného dle něj nevykazuje žádné znaky nezákonnosti. Doplnil přitom, že připuštěním žalobkyní tvrzených liberačních důvodů by mohlo být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů a ztratilo by tak povahu výjimky z obecného pravidla, což by znamenalo ohrožení veřejného zájmu chráněného zákonem. Uzavřel tedy, že žalobkyně netvrdila žádné skutečně relevantní okolnosti, které by mohly vést k její liberaci.

[5] K otázce snížení uložené sankce krajský soud nejprve obecně uvedl, že smyslem a účelem moderační není hledání ideální výše sankce soudem namísto správního orgánu, ale její korekce v případech, kdy sankce pohybující se v zákonném rozmezí a odpovídající všem zásadám pro její ukládání zjevně neodpovídá zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti její výše. Poukázal na to, že soud v rámci moderačního práva zkoumá, zda nedošlo k excesu při individualizaci trestu (tedy zda a jak bylo přihlédnuto ke všem specifikům konkrétního případu), a zda byl v rámci zákonné sankce vybrán pro pachatele takový druh a výše trestu, která splní účel trestu a není zjevně nepřiměřená (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2013, č. j. 2 As 130/2012 – 20). Dále odkázal na rozsudky NSS ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012 – 36, ze dne 24. 11. 2015, č. j. 8 As 48/2015 – 69, ze dne 30. 11. 2005, č. j. 1 As 30/2004 – 82, ze dne 30. 9. 2010, č. j. 7 As 71/2010 – 97, ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012 – 23, a ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Afs 77/2012 – 46. Zdůraznil taktéž, že žalobkyně v podané žalobě vůbec netvrdila, že výše jí uložené pokuty je zjevně nepřiměřená, a již z tohoto důvodu nebylo možné jejímu požadavku na moderační vyhovět.

[6] Z obou správních rozhodnutí je přitom dle krajského soudu patrné, že výše pokuty byla výsledkem jasné a strukturované úvahy správních orgánů. Zákonná sazba za předmětný přestupek je v rozpětí od 0 Kč do 500 000 Kč; žalobkyni byla uložena pokuta při polovině uvedené zákonné sazby (240 000 Kč) a jakkoli nejde o částku zanedbatelnou, není pro ni likvidační (což žalobkyně ani netvrdí) a není též zjevně nepřiměřená. Rozhodující je dle soudu typová závažnost věci, kterou zákonodárce vyjádřil především maximální výší pokuty, jakož i individuální závažnost skutku, kterou je nutno spatřovat především v tom, že žalobkyně převýšila povolenou hmotnost jízdní soupravy o cca 42 %; nepředložila přitom ani doklad o hmotnosti nákladu. Správní orgány při určení výše pokuty přihlédly ke všem rozhodným skutečnostem a jejich úvahy soud považoval za dostatečně zřejmé a odůvodněné, protože se s nimi ztotožnil.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, ve které navrhla jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Považuje za nesprávný závěr krajského soudu, že právnická osoba se nemůže zprostit své odpovědnosti za přestupek v případě, kdy prokáže, že nastavila své vnitřní mechanismy tak, aby přestupku pokud možno zabránila. Poukázala na důvodovou zprávu k § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, kterou citovala již v žalobě; přestože učinila opatření v ní vyžadovaná, krajský soud neprávne naznal, že připuštěním jí uváděných liberačních důvodů by mohlo být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů, čímž by ztratilo povahu výjimky z obecného pravidla. Dle stěžovatelky ovšem nelze pochybovat o tom, že učiní-li právnická osoba preventivní opatření směřující k zabránění spáchání přestupku, dochází následně k porušení zákona jen zcela výjimečně. Nelze samozřejmě vyloučit, že i když právnická osoba vynaloží veškeré úsilí, aby přestupku zabránila, může i přesto k jeho spáchání dojít; právě tato možnost je ovšem zohledněna v § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky. Je dle ní tedy zřejmé, že pokud právnická osoba učiní opatření, aby přestupku zabránila způsobem popsáním v důvodové zprávě, a ke spáchání přestupku i přes tato opatření ojedinele dojde, je možné je považovat za liberační důvod.

[8] Stěžovatelka poukazuje na to, že správním orgánům předložila listiny osvědčující, že: zajistila pro přepravu prováděnou dne 6.3.2018 povolení pro zvláštní užívání komunikace; vytvořila soubor opatření, jehož cílem je předcházet spáchání přestupků v oblasti silničního provozu, přičemž využila všech možností, které jí jako zaměstnavateli řidičů dává zákoník práce; pravidelně seznamuje své zaměstnance s tímto souborem přijatých opatření a také řidič kontrolované soupravy o nich byl poučen; provádí namátkové kontroly zaměřené na dodržování nastavených mechanismů a zjištěné nedostatky trestá způsobem, který jí zákoník práce umožňuje. Je proto přesvědčena, že se v rámci vytváření preventivních opatření nezaměřila pouze na školení svých řidičů (krajský soud totiž v napadeném rozsudku opakovaně poukazuje na judikáty, z nichž vyplývá, že samotná školení řidičů bez dalších opatření jsou nedostačující), ale vytvořila ucelený soubor opatření, jehož cílem je předcházet přestupkům na úseku přepravy nákladu. Právě tím vynaložila veškeré úsilí, které je možné po právnické osobě zaměstnávající řidiče požadovat. Poukazuje taktéž, že v evidenci přestupků dosud nemá žádný relevantní záznam. Řidič předmětné jízdní soupravy navíc nevzal s sebou povolení pro zvláštní užívání komunikace, přestože jeho vydání stěžovatelka řádně zajistila; tím porušil svoji povinnost zakotvenou v čl. III. odst. 4 vnitřního předpisu, který řidičům ukládá kontrolovat, zda hmotnost nákladu a jeho celkové rozměry odpovídají hodnotám uvedeným v povolení vydaném pro přepravu příslušného nákladu. Je nepochybné, že pokud řidič tento doklad nevzal s sebou, nemohl ani provést kontrolu uloženou mu vnitřním předpisem. Ke spáchání přestupku tedy došlo výlučně z důvodu nedbalosti na straně řidiče (zaměstnance stěžovatelky), který v rozporu s § 38 odst. 1 písm. b) zákoníku práce v daném případě nesplnil povinnost vyplývající pro něho z pracovního poměru.

[9] Výši uložené pokuty pak stěžovatelka považuje za zjevně nepřiměřenou, a z tohoto důvodu již v žalobě navrhovala její snížení. Není jí totiž zřejmé, proč má být jako přitěžující okolnost posuzováno její jednání spočívající v tom, že v průběhu přestupkového řízení namítala zbavení své odpovědnosti za přestupek. Naopak, jestliže doložila, že učinila

pokračování

veškerá opatření směřující k zabránění přestupku, jedná se o okolnost svědčící v její prospěch. Dále nesouhlasí s názorem krajského soudu, že zjevně nepřiměřenou je pouze taková pokuta, která je pro pachatele likvidační; pokuta má být totiž vždy přiměřená povaze spáchaného přestupku. Přestože stěžovatelka nepopírá, že k přetížení její jízdní soupravy došlo, měly být vzaty v úvahu i polehčující okolnosti, což správní orgán při ukládání sankce zjevně neučinil, jestliže jí za jedno porušení zákona byla uložena pokuta bezmála v polovině sazby. Za situace, kdy prvostupňový správní orgán uvedl, že v evidenci přestupků nemá stěžovatelka evidován žádný relevantní záznam, a kdy zároveň doložila, že jako provozovatel nákladní dopravy činí taková opatření, aby přestupku zabránila, nelze pochybovat o tom, že uložená pokuta je zjevně nepřiměřená.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření konstatoval, že důvody uvedené v kasační stížnosti jsou obsahově téměř totožné s žalobními námitkami a rovněž tak s argumentací předestřenou v odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí. Odkázal proto na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatelka je v řízení zastoupena zaměstnancem splňujícím podmínku § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou naplněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[12] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že argumentace uvedená stěžovatelkou v kasační stížnosti je obsahově téměř totožná s jejími žalobními i odvolacími námitkami; konkrétně se závěry krajského soudu vyjádřenými v napadeném rozsudku stěžovatelka polemizuje pouze ve značně omezeném rozsahu. Lze proto poukázat na to, že již v rozsudku ze dne 2. 12. 2011, č. j. 2 Afs 11/2011 - 90, Nejvyšší správní soud upozornil, že *„řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.), a proto kvalita a preciznost ve formulaci obsahu stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti v podstatě předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu“*; obdobně v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 92/2015 - 29, připomenul, že *„přezkoumává rozhodnutí a postup krajského soudu, stěžovatel je proto povinen uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí krajského soudu“*.

[15] Stěžovatelka byla potrestána za spáchání přestupku podle § 42b odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích, kterého se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí tím, že *„v rozporu s § 25 odst. 1 až 7 užije bez povolení zvláštního užívání dálnici,*

silnici nebo místní komunikaci jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání“.

[16] Odpovědnost vznikající na základě § 42b zákona o pozemních komunikacích je přitom odpovědností objektivní; obdobně je tomu ostatně i v případě deliktů odpovědnosti právnických osob a jim naroveň postavených fyzických osob při výkonu podnikání, vznikající na základě řady dalších předpisů z oblasti správního práva. Jestliže je odpovědnost za určitý delikt objektivní, pak se jedná o odpovědnost za následek, tj. bez ohledu na zavinění. Odpovědnosti se lze v takovém případě zprostit pouze tehdy, prokáže-li pachatel naplnění důvodů pro liberaci. Liberační důvody jsou přitom nástrojem, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona. Představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti; jejich uplatnění je tedy možné pouze ve výjimečných případech. Osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, proto musí prokázat, že provedla všechna technicky možná opatření způsobila účinně zabránit porušení zákona (srov. rozsudky NSS ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 As 299/2018 - 31, či ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 As 195/2018 - 27).

[17] Podmínky liberace obecně stanoví § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle kterého „právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila“ (obdobně stanovil § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, a to ve znění účinném do 30. 6. 2017, že právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila).

[18] Nejvyšší správní soud při posouzení v této věci rozhodné právní otázky poukazuje především na svůj rozsudek ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 As 10/2015 - 27 (z něž vycházeli jak žalovaný v napadeném rozhodnutí, tak krajský soud v napadeném rozsudku), ve kterém „stěžovatel přitom již od podání odporu proti příkazu, jímž mu byla v této věci uložena pokuta, argumentoval zejména tím, že z jeho strany bylo úsilí požadované zákonem vynaloženo tak, že řádně a pravidelně školil své zaměstnance, a to včetně proškolení ohledně dodržování povinností dle vyhlášky č. 341/2002 Sb. V tomto směru je nutno dát za pravdu krajskému soudu i správním orgánům, že pravidelné provádění školení řidičů nelze hodnotit jako okolnost, která by stěžovatele zbavovala odpovědnosti za správní delikt spočívající v provozování přetíženého vozidla. Školení řidičů by mělo být, jak správně uvedl krajský soud, povinným minimem provozovatele. Je evidentní, že samotné provádění školení řidičů, kteří podle tvrzení stěžovatele ani nejsou schopni v místě nakládky zjistit případné přetížení jednotlivých náprav, nemůže být jediným opatřením, které provozovatel učiní pro zajištění dodržování stanovených hmotnostních limitů. Nejvyšší správní soud konstatuje, že doložení splnění povinností tím, že byl řidič ze strany zaměstnavatele poučen a byl povinen dodržovat platné právní předpisy, nepostačuje ke zproštění odpovědnosti za správní delikt. Stěžovatel se nemůže zprostit své odpovědnosti odkazem na porušení povinnosti vlastními zaměstnanci, případně osobami, které při výkonu své činnosti používá. Účelem ustanovení obsahujícího liberační důvod je zabránění sankce ve zcela výjimečných případech, kdy by její uložení odporovalo jejímu smyslu. Připuštěním navrhovaných liberačních důvodů (zabezpečení povinného školení řidičů) by mohlo být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů, a ztratilo by tak povahu výjimky z obecného pravidla, což by znamenalo ohrožení veřejného zájmu. Značné překročení stanovených hodnot zjištěných při vážení vozidla poškozuje síť pozemních komunikací, ale rovněž ohrožuje zdraví a život účastníků silničního provozu. Krajský soud podrobně popsal,

pokračování

z jakých důvodů ochrany veřejného zájmu stanovil zákonodárce hmotnostní limity provozovaných vozidel. (...) Je na stěžovateli, který na rozdíl od krajského soudu zná situaci na trhu dopravních služeb ve stavebnictví, aby zákonné požadavky splnil a dodržení hmotnostních limitů zajistil. Není povinností správních orgánů stěžovateli doporučovat, jakým způsobem má porušení právních předpisů předcházet. Stanovením hmotnostních limitů je chráněn veřejný zájem a je zcela na provozovateli, jak zajistí, že hmotnostní maxima nepřekročí. Krajský soud ve svém rozhodnutí stěžovateli přesto naznačil, jakým způsobem lze zajistit, aby z jeho strany nedocházelo k porušování dotčených právních norem. Konstatoval, že stěžovatel má možnost předejít takové situaci např. zachováním větší rezervy pod povolenou celkovou hmotnost, instalací nápravových vah atd. Stěžovatel navrhaná opatření odmítá jako neredná či v praxi nesmyslná. S ohledem na okolnosti jeho podnikání a podmínky právního řádu ČR má stěžovatel za to, že tvrzené provádění školení řidičů lze hodnotit jako vyvinutí veškerého úsilí, které lze po něm požadovat, aby zabránil porušení právní povinnosti. Pokud stěžovatel namítá nesoulad právních předpisů s každodenní praxí, pak se ani soud ani správní orgány nemohou od této právní úpravy odchýlit, naopak provozovatelé se jí musí přizpůsobit. Opačný přístup by znamenal rezignaci na ochranu veřejného zájmu společnosti na bezpečnosti silničního provozu a šetrném užívání pozemních komunikací.“ (srov. též rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2016, č. j. 7 As 61/2016 - 34).

[19] V rozsudku ze dne 20. 9. 2018, č. j. 8 As 50/2017 – 33, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*poukaz na porušení povinnosti zaměstnancem (byť) nájemce nemůže bez dalšího zprostit stěžovatelku jako provozovatelku vozidla odpovědnosti za posuzovaný správní delikt, neboť nepředstavuje onen liberační důvod podle § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích*“ (srov. též rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 As 299/2018 – 31). Tento závěr přitom navazuje na dřívější judikaturu Nejvyššího správního soudu, který již v rozsudku ze dne 3. 2. 2012, č. j. 8 As 58/2011 - 66, naznal, že „*odpovědnosti řidiče za přestupek se nelze zprostit poukazem na ujištění ze strany jiných osob, že je vše v pořádku, nebo případně poukazem na okolnosti průběhu a způsobu naložení převáženého materiálu či osobní nezkušenost*.“ S ohledem na výše uvedenou konstantní judikaturu Nejvyšší správní soud též v rozsudku ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 As 413/2018 - 24, konstatoval, že „*neshledal důvod se od citovaných závěrů odchýlit. Spoléhání se na to, že jiná osoba splní povinnosti, k jejichž splnění se zavázala, nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, aby provozovatel vozidla porušení právní povinnosti zabránil*.“

[20] Nejvyšší správní soud se, s ohledem na výše citované závěry judikatury, od nichž neshledal ani v projednávané věci žádný důvod se odchýlit, považuje posouzení krajského soudu učiněné v napadeném rozsudku za správné. V případě stěžovatelky totiž nenastaly takové skutečnosti, které by odůvodňovaly její liberaci (zproštění objektivní odpovědnosti). Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatelka stanovila v čl. III. odst. 4 svého vnitřního předpisu řidičům povinnost kontrolovat, zda hmotnost nákladu a jeho celkové rozměry odpovídají rozměrům a hmotnosti uvedeným v povolení vydaném pro přepravu tohoto nákladu (srov. Vnitřní směrnici pro zaměstnance – řidiče vozidel, jejichž hmotnost přesahuje 3,5 tuny, ze dne 16. 7. 2015); stejně tak reflektoval, že daný řidič (zaměstnanec stěžovatelky) se účastnil kurzu pravidelného školení „*Zdokonalování odborné způsobilosti řidičů pro účely profesní způsobilosti řidičů*“ dne 9. 1. 2018 (srov. řádek 7 jmenného seznamu účastníků školení), jehož obsahem mělo být dle bodu 3 písm. h) Plánu periodického školení zaměstnanců na rok 2018 též seznámení s vnitřním předpisem firmy

pro řidiče. Ani tyto okolnosti však stěžovatelku nezbavují objektivní odpovědnosti za přestupek; nelze je totiž subsumovat pod liberační požadavek § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky „*vynaložit veškeré úsilí, které je možno požadovat, aby bylo přestupku zabráněno*“. Skutečnost, že stěžovatelka zajistila pro příslušnou přepravu povolení pro zvláštní užívání komunikace (srov. rozhodnutí Ministerstva dopravy, odboru pozemních komunikací ze dne 4. 12. 2017, č. j. 16419), ji pak nemůže zbavovat odpovědnosti za přestupek podle § 42b odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích spočívající v nedodržení podmínek stanovených v povolení zvláštního užívání proto, že hmotnost dané jízdní soupravy převýšila limit stanovený, resp. již navýšený, právě tímto rozhodnutím. Rozhodnutím Ministerstva dopravy totiž byla připuštěna celková hmotnost soupravy včetně nákladu v hodnotě 60 000 kg, naměřena však byla hmotnost soupravy 85 411 kg (tedy o 25 411 kg - tj. cca 42 % více, než bylo povoleno). Kasační námitka není důvodná.

[21] Co se týče výše uložené pokuty, prvostupňový správní orgán ji řádně a srozumitelně odůvodnil na str. 7 – 8 svého rozhodnutí, když především spatřoval „*vyšokou společenskou nebezpečnost projednávaného skutku zejména v tom, že účastník řízení (stěžovatelce) byla rozhodnutím Ministerstva dopravy povolena – oproti hodnotě stanovené zvláštním předpisem – hodnota celkové hmotnosti jízdní soupravy o dvanáct tun vyšší, přesto účastník řízení tuto „navýšenou“ hodnotu překročil o dalších více než pětadvacet tun*“; žalovaný pak v napadeném rozhodnutí ke zvolené sazbě pokuty na str. 12 konstatoval, že „*sankce odpovídá charakteru přestupku. Odvolatel si musí uvědomit, že takové přetížení již představuje nebezpečný druh protiprávního jednání, kterým ohrožuje nejen sebe, ale i ostatní účastníky silničního provozu, např. delší brzdnou dráhou, horší ovladatelností vozu, zahříváním pneumatik a možností jejich exploze apod. Tímto jednáním také dochází k poškození pozemní komunikace, a to nepochybně zhoršuje podmínky bezpečnosti provozu pro všechny účastníky silničního provozu. I když měl odvolatel (stěžovatelka) vyřízené povolení od Ministerstva dopravy, stejně tak se dopustil hrubého porušení v něm stanovených limitů.*“

[22] Nejvyšší správní soud považuje uloženou pokutu ve výši 240 000 Kč (při sazbě 0 - 500 000 Kč) při zohlednění všech skutkových okolností projednávané věci za značně vysokou; přesto se však ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že není zjevně nepřiměřená, protože nebylo jeho povinností (s ohledem na znění § 78 odst. 2 s. ř. s. a výše odkazovanou judikaturu ke zdrženlivosti zásahů do správní diskrece) její výši moderovat. Poukázat je třeba taktéž na žalobní argumentaci stěžovatele, která se v tomto ohledu zaměřuje především na správním orgánem nepřilíš přiléhavě užitě slovní spojení „*dolní polovina zákonného rozpětí*“, aniž by však krajskému soudu předložil skutečně relevantní důvody svědčící o zjevné nepřiměřenosti uložené sankce. Není důvod se domnívat, že při stanovení výše pokuty nebyly vůbec zohledněny jak polehčující okolnosti (první přestupek stěžovatelky tohoto typu), tak také ale okolnosti přitěžující (spočívající především v typové i individuální závažnosti protiprávního jednání). Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v odst. [18] tohoto rozhodnutí, provádění školení řidičů (včetně jejich seznamování s vnitřními předpisy stanovujícími jim povinnosti směřující k dodržování právních předpisů a bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích) je povinným minimem stěžovatelky, protože jejich realizaci nelze zároveň považovat za polehčující okolnost. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by krajský soud jakkoli pochybil, pakliže nevyhověl stěžovatelčině návrhu na moderaci jí uložené sankce. Kasační námitka není důvodná.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[23] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že nebyla naplněna žádná ze stěžovatelkou uplatněných kasačních námitek; stejně tak neshledal vady, k nimž by podle § 109 odst. 4 s. ř. s. musel přihlédnout z úřední povinnosti. Proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v tomto kasačním řízení úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost. Proto soud vyslovil, že stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému ji nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2020

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu